

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, обліку і аудиту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

до практичних занять

з дисципліни

«ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Харків – 2024

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри фінансів, обліку і аудиту 19 квітня 2024 р., протокол № 8.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня заочної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Укладач

доц. К. А. Карачарова

Рецензент

доц. О. Д. Стешенко

ЗМІСТ

Вступ	4
Теми практичних занять	5
Тести до перевірки знань з курсу «Податковий менеджмент»	8
Приклади розв'язання типових задач	15
Індивідуальні завдання	19
Тематика рефератів	23
Вимоги до написання реферату	25
Характеристика поточного контролю знань здобувачів заочної форми навчання	27
Питання до іспиту	27
Список літератури	32

ВСТУП

Наука «Податковий менеджмент» входить до складу спеціальних базових фінансових наук і вивчає конкретні форми прояву економічних відносин, що виникають між платниками та державою в процесі розподілу та перерозподілу частини вартості валового внутрішнього продукту, у їхньому взаємозв'язку, з метою створення централізованого фонду грошових коштів. Вона органічно пов'язана з наукою «Фінанси», яка становить теоретичну базу цього курсу, і вивчається після опанування цього курсу на магістерських програмах.

Мета викладання цієї науки – надання теоретичних знань з питань змісту податкової системи, засад її побудови та закономірностей розвитку, механізмів функціонування податків у їх взаємозв'язку; формування практичних навичок нарахування податків, зборів та інших обов'язкових платежів. Ці знання необхідні майбутньому спеціалісту, щоб вільно орієнтуватись в питаннях оподаткування, об'єктивно оцінювати зміни, що відбуваються в податковій політиці, механізмах справляння податків, розуміти суть і тенденції розвитку податкових відносин, видів податків у їхньому взаємозв'язку.

Мета навчальної дисципліни – розкрити сутність методологічних і теоретичних основ податкового менеджменту підприємства, його структури, системи побудови та особливостей функціонування в Україні. Вивчення цього курсу дає можливість майбутнім фахівцям приймати обґрунтовані рішення як на рівні держави, так і на рівні підприємства. Після опанування науки «Податковий менеджмент» здобувач повинен:

знати: зміст, сутність функцій та принципів організації податкового менеджменту на підприємстві, інформаційного забезпечення податкового менеджменту на підприємстві; зміст і методику проведення аналізу податкових платежів підприємства; планування податкових платежів і

методів їхнього здійснення; методів контролю за сплатою податкових платежів; податкового регулювання та його змісту;

вміти: застосувати методику обчислення і сплати податків; складати податкову звітність; працювати із законодавчим та інструктивним матеріалом, правильно його трактувати, розуміти та використовувати.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. Теоретичні та організаційні засади податкового менеджменту

Теоретичні питання для розгляду:

- 1 поняття податкового менеджменту та його складові;
- 2 адміністративна організація податкової сфери та її функції;
- 3 національна податкова адміністрація України, її структура, статус і підпорядкованість;
- 4 правове регулювання діяльності податкових органів;
- 5 функції Державної податкової адміністрації України;
- 6 права податкових органів.

ТЕМА 2. Облік платників податків

Теоретичні питання для розгляду:

- 1 порядок реєстрації платників податків (юридичних осіб);
- 2 реєстр платників податків (юридичних осіб);
- 3 великі платники податків;
- 4 порядок реєстрації платників ПДВ;
- 5 реєстрація фізичних осіб-платників податків;
- 6 порядок анулювання реєстрації платників податків.

ТЕМА 3. Облік податкових надходжень

Теоретичні питання для розгляду:

- 1 картки особових рахунків;
- 2 взаємозв'язок між загальнодержавним оподаткуванням та державним бюджетом;
- 3 автоматизація завдань обліку податкових надходжень в органах державної податкової служби.

ТЕМА 4. Процедури погашення податкового боргу

Теоретичні питання для розгляду:

- 1 відповідальність за порушення податкового законодавства;
- 2 право застави;
- 3 арешт активів адміністрацією;
- 4 відстрочення та розстрочення сплати податків;
- 5 гарантії сплати податків;
- 6 адміністративне оскарження дій та рішень податкових органів.

ТЕМА 5. Види перевірок, що проводяться податковими органами

Теоретичні питання для розгляду:

- 1 класифікація перевірок;
- 2 порядок проведення камеральних перевірок;
- 3 порядок проведення письмових перевірок;
- 4 порядок проведення оперативних перевірок;
- 5 підстави для проведення позапланових перевірок та зустрічних звірок.

ТЕМА 6. Адміністративні завдання податкових органів у сфері непрямого оподаткування

Теоретичні питання для розгляду:

- 1 внутрішній аудит декларацій з ПДВ;
- 2 документальна перевірка правильності обчислення та своєчасності сплати ПДВ до бюджету:
  - а) перевірка податкових зобов'язань;
  - б) перевірка податкового кредиту;
  - в) обґрунтованість пільг з ПДВ;
- 3 виїзні та документальні перевірки розрахунків з ПДВ.

ТЕМА 7. Правильність обчислення податку на прибуток, ресурсних та майнових платежів та управління своєчасністю їх сплати до бюджету

Теоретичні питання для розгляду:

- 1 внутрішній аудит декларацій з податку на прибуток;
- 2 документальна перевірка фінансової звітності щодо нарахувань податку на прибуток:
  - а) повнота та правильність відображення в обліку результатів попередньої перевірки;
  - б) дотримання положень про інвентаризацію та правильність відображення в обліку результатів попереднього аудиту;
  - в) правильність відображення в обліку доходів платника податків;
  - г) адекватність витрат платника податків.

ТЕМА 8. Контроль у сфері оподаткування доходів фізичних осіб

Теоретичні питання для розгляду:

- 1 управління утриманням податку в джерела виплати;
- 2 соціальні пільги в податковій системі;
- 3 податкові відрахування;
- 4 порядок подання декларації про доходи фізичних осіб до податкових органів;
- 5 управління оподаткуванням доходів фізичних осіб від підприємницької діяльності.

ТЕМА 9. Особливості адміністрування податків при спрощеній системі оподаткування

Теоретичні питання для розгляду:

- 1 спрощена система оподаткування для суб'єктів малого підприємництва (юридичних осіб):
  - а) перевірка правильності обчислення оподатковуваного доходу;
  - б) перевірка правильності обчислення доходу та середньооблікової чисельності працівників;
- 2 спрощена система оподаткування для суб'єктів малого підприємництва (фізичних осіб).

ТЕСТИ ДО ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З КУРСУ «ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

- 1 Фінансовий менеджмент є одним з елементів:
  - а) економічного менеджменту;
  - б) податкового;

в) МИТНОГО.

2 Податковий менеджмент є одним з елементів:

- а) економічного менеджменту;
- б) фінансового;
- в) фінансово-економічного управління.

3 Державному фінансовому контролю не підлягає:

- а) державне казначейство;
- б) аудиторська корпорація.

4 Формами державного фінансового контролю є:

- а) ревізії, перевірки й аналіз;
- б) аналіз, ревізії та інспектування;
- в) ревізії, перевірки та розслідування.

5 Методичні прийоми фінансового контролю включають:

- а) вивчення та аналіз документів;
- б) аналіз та інвентаризацію;
- в) економіко-математичні методи, інвентаризації.

6 Чим відрізняється податковий менеджмент від інших видів менеджменту:

- а) функціями у сфері оподаткування;
- б) здійснюється виключно Фінансовою адміністрацією України;
- в) управлінням процесом нарахування та сплати податків і платежів?

7 За яких умов виникає податкове адміністрування:

- а) необхідність забезпечення наповнення державного бюджету;

- б) контроль за дотриманням фінансово-бюджетної дисципліни;
- в) необхідність контролю за виконанням зобов'язань суб'єкта господарювання перед державою?

8 Адміністрування податків можна поділити:

- а) на теперішнє, попереднє та наступне;
- б) теперішнє, остаточне та минуле;
- в) майбутнє, теперішнє та минуле.

9 Ознаками поділу державних органів, уповноважених стягувати податкові платежі, є:

- а) належність до контролюючого органу;
- б) належність до державного органу;
- в) місце, яке займає в його діяльності функція забезпечення надходжень до бюджету.

10 Які нормативні документи регулюють функції та правові засади діяльності фіскальної служби:

- а) Постанова Верховної Ради України «Про державну податкову службу в Україні»;
- б) Закон України «Про державну податкову службу в Україні»;
- в) немає правильної відповіді;
- г) Конституція України?

11 Який законодавчий орган контролює функцію використання бюджетних коштів:

- а) Державна фінансова інспекція;
- б) Міністерство фінансів?

12 Якому органу Верховна Рада делегує повноваження щодо контролю за використанням коштів державного бюджету:

- а) Державній фінансовій інспекції;
- б) Міністерству фінансів;
- в) Державній аудиторській палаті;
- г) Рахунковій палаті?

13 Податкова інспекція належить до таких органів:

- а) вищого рівня фіскального контролю;
- б) другого рівня фіскального контролю;
- в) базового рівня фіскального контролю.

14 Чи належать пенсійні фонди до податкових органів:

- а) ні;
- б) так, в частині забезпечення надходжень та внесків до бюджету пенсійного фонду?

15 Чи має податковий орган повноваження вести оперативні рахунки для надходження податків і платежів:

- а) так;
- б) ні;
- в) так, якщо це доручено податковим органом вищого рівня?

16 Чи узгоджуються поняття «платник податків» та «платник зборів» у податкових платежах:

- а) прями податки;
- б) непрямі податки;
- в) місцеві податки?

17 Чи вважаються представники платника податків відповідними особами:

- а) ні;
- б) так, але тільки якщо вони володіють акціями компанії?

18 Щоб вважатися пов'язаною особою, платник податків повинен:

- а) володіти 20 % акцій платника податків;
- б) володіти акціями компанії;
- в) не володіти акціями компанії.

19 Чи може платник податків бути учасником більш ніж однієї консолідованої групи:

- а) ні;
- б) так, якщо це передбачено статутом?

20 Повноваження платника податків є такими:

- а) права платника податків;
- б) обов'язки платника податків;
- в) обов'язки та права платників податків.

21 Податковий орган притягує платника податків:

- а) до адміністративної, фінансової та кримінальної відповідальності;
- б) кримінальної, публічної та фінансової відповідальності.

22 Облікова справа платника податків складається:

- а) з облікової частини;
- б) реєстраційної;
- в) а і б.

23 Критеріями віднесення платника податків до великого підприємства є:

- а) розмір капіталу;

- б) розмір статутного капіталу;
- в) розмір власного капіталу.

24 Кінцевий термін подання документів до ЄДРПОУ:

- а) 5 днів після державної реєстрації;
- б) 10 днів після державної реєстрації;
- в) 20 днів після державної реєстрації.

25 Строк постановки на облік в податкових органах:

- а) 5 днів після державної реєстрації;
- б) 10 днів після державної реєстрації;
- в) 20 днів після державної реєстрації.

26 Термін взяття на облік в податкових органах фізичних осіб-платників податків:

- а) 5 днів після державної реєстрації;
- б) 10 днів після державної реєстрації ;
- в) 20 днів після державної реєстрації.

27 Строк зняття з обліку в податкових органах:

- а) 5 днів після державної реєстрації;
- б) 10 днів після державної реєстрації
- в) 30 днів з дня зняття з обліку в органах державної податкової служби;
- г) 20 днів з дня зняття з обліку в органах державної податкової служби;
- д) 5 днів з дня зняття з обліку в органах державної податкової служби.

28 Чи можна передати право другого підпису представнику компанії:

- а) так;
- б) ні?

29 До суб'єктів малого підприємництва відносяться платники податків, річний дохід яких за рік:

- а) має середньооблікову чисельність працівників менше 50 осіб та дохід від реалізації продукції менше 1 млн грн;
- б) з середньообліковою чисельністю працівників менше 100 осіб та доходом від реалізації продукції менше 2 млн грн;
- в) з середньообліковою чисельністю працівників менше 50 осіб та обсягом виручки від реалізації продукції менше 2 млн грн.

30 Анулювання реєстрації підприємства на вимогу податкових органів відбувається, якщо підприємство не подає податкову звітність:

- а) протягом 2 років;
- б) 1 року;
- в) 3 років.

31 Документами, що підтверджують перехід платника податків на спрощену систему оподаткування, є:

- а) свідоцтво;
- б) довідка;
- в) патент.

32 За неподання в установлені строки до ДПІ відомостей про доходи платника податку суб'єкт господарювання сплачує штраф у розмірі:

- а) 5-10 неоподатковуваних мінімумів;
- б) 10-20 неоподатковуваних мінімумів;
- в) 15-25 неоподатковуваних мінімумів.

ПРИКЛАДИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ТИПОВИХ ЗАДАЧ

Задача 1

Підприємство-резидент «Подія» на підставі договору закупівлі-продажу з підприємством-нерезидентом «Synny» відвантажило товар на суму 11440 дол. США (80 т за ціною 143 дол. США за тону) відповідно до рахунка-фактури з відстрочкою платежу, на умовах DAF (постачання до кордону) станція Чоп (кордон, Україна-Словаччина). Цей товар обкладається митом за ставкою 10 %, ставка митного збору 0,2 %. Курс НБУ на дату оформлення вантажної митної декларації 28,3 грн /дол. США. Необхідно розрахувати фактурну вартість товару з урахуванням непрямих податків, суми мита, митного податку та ПДВ.

Розв'язання

Вартість відвантаженого товару на суму 11440 дол. США переводимо в національну валюту – в гривні: $11440 \text{ дол.} \times 28,3 \text{ грн} = 323752 \text{ грн}$ – митна вартість товару. Як вихідна розрахункова база для обчислення митних платежів Мито: $323752 \text{ грн} \times 10\% / 100 = 32375,2 \text{ грн}$. Митний збір: $323752 \text{ грн} \times 0,2\% / 100 = 647,5 \text{ грн}$. База оподаткування ПДВ: $323752 \text{ грн} + 32375,2 \text{ грн} + 647,5 \text{ грн} = 356774,7 \text{ грн}$. Сума ПДВ: $356774,7 \text{ грн} \times 20\% / 100 = 71354,94 \text{ грн}$. Визначаємо фактурну вартість товару, яка складається з відпускної (митної) вартості товару з урахуванням непрямих податків та митного збору: $323752 \text{ грн} + 32375,2 \text{ грн} + 647,5 \text{ грн} + 71354,94 \text{ грн} = 428129,64 \text{ грн}$.

Задача 2

Магазин продає товари для школярів. Протягом квітня магазин придбав товари на суму 36 тис. грн за договірною ціною. У тому числі канцтовари на суму 30 тис. грн, учнівські зошити на суму 2 тис. грн та

підручники на суму 4 тис. грн. Крім того, було придбано торгове обладнання для продажу пільгових товарів за договірною ціною 4 тис. грн. Придбані канцтовари були реалізовані у квітні за ціною реалізації 42 тис. грн, зошити – 2,5 тис. грн та підручники – 6 тис. грн.

Сума ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету у квітні, була визначена магазином у розмірі 0,2 тис. грн. Перевірте правильність цієї суми.

Розв'язання

Розрахунок суми ПДВ з реалізованих товарів:

Канцтовари: $30000 \text{ грн} \times 20 \% = 6000 \text{ грн}$;

Учнівські зошити: $2000 \text{ грн} \times 20 \% = 400 \text{ грн}$;

Підручники: $4000 \text{ грн} \times 20 \% = 800 \text{ грн}$;

Загальна сума ПДВ з реалізованих товарів: $6000 + 400 + 800 = 7200 \text{ грн}$.

Розрахунок суми ПДВ з продажу торгового обладнання:

Витрати на торгове обладнання: $4000 \text{ грн} \times 20 \% = 800 \text{ грн}$.

Розрахунок загальної суми ПДВ: $7200 + 800 = 8000 \text{ грн}$.

Отже, сума ПДВ, яка підлягає сплаті до бюджету у квітні, становить 8000 грн, а не 0,2 тис. грн, як вказано у даних.

Задача 3

Підприємство в лютому виготовило 150 одиниць електроприладів: 100 одиниць було реалізовано за договірною ціною 300 грн за одиницю, 30 одиниць було передано на українську бартерну біржу, а 20 одиниць було передано базі відпочинку, що знаходиться на балансі підприємства. Собівартість однієї одиниці товару становить – 250 грн за одиницю; податкове зобов'язання за лютий було визначено платником у розмірі 8,5 тис. грн. Перевірте правильність цієї суми.

Розв'язання

Спочатку розрахуємо обсяг реалізованих товарів:

100 одиниць електроприладів було реалізовано за ціною 300 грн/одиниця.

Отже, дохід від реалізації складає: $100 \times 300 \text{ грн/од.} = 30000 \text{ грн}$.

Тепер розрахуємо суму податку на додану вартість (ПДВ), яка підлягає сплаті за цими реалізованими товарами. ПДВ обчислюється як відсоток від вартості товарів:

$30000 \text{ грн} \times 20 \% = 6000 \text{ грн}$.

Отже, сума податкового зобов'язання за лютий становить 6000 грн.

Задача 4

Діяльність юридичної особи характеризується такими показниками за звітний рік:

- дохід – 2 млн грн;
- виручка від реалізації продукції – 1 млн грн;
- статутний капітал – 1,7 млн грн;
- середньооблікова чисельність працівників – 50 осіб;
- витрати – 800 000 грн;
- загальна сума до сплати в бюджет – 1 млн грн;
- задеклароване бюджетне відшкодування ПДВ – 300 тис. грн;
- необоротні активи – 10 млн грн.

Чи вважається такий суб'єкт господарювання малим підприємством? Необхідно чітко сформулювати критерії віднесення суб'єкта господарювання до суб'єктів малого підприємництва. Юридично обґрунтуйте це.

Розв`язання

Для визначення, чи може юридична особа бути визнана малим підприємством, необхідно врахувати критерії, встановлені законодавством країни. В Україні, згідно з Законом «Про державну підтримку малого підприємництва в Україні», мале підприємство визначається за такими параметрами.

Середньооблікова чисельність працівників, яка не перевищує 50 осіб.

Сума валового доходу не перевищує 20 мільйонів гривень за попередній звітний рік або середньооблікова кількість працівників за звітний рік не перевищує 100 осіб.

Сума балансової вартості активів не перевищує 30 мільйонів гривень або валовий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг за звітний рік не перевищує 40 мільйонів гривень.

Враховуємо наведені відомості.

Середньооблікова чисельність працівників – 50 осіб (не перевищує 50 осіб).

Валовий дохід – 2 млн грн (не перевищує 20 млн грн).

Необоротні активи – 10 млн грн (не перевищують 30 млн грн).

Отже, за вказаними критеріями, юридична особа може бути визнана малим підприємством.

Задача 5

Мале підприємство надає послуги з автокорекції домашнього господарства. Обсяг робіт становить 40000 грн на рік. Чи має це підприємство реєструватися як платник ПДВ?

Розв`язання

Українське податкове законодавство передбачає, що суб'єкт господарювання має право на звільнення від реєстрації як платник податку

на додану вартість (ПДВ), якщо обсяг його річних операцій не перевищує 1 мільйон гривень, або якщо протягом податкового року обсяг його реалізації товарів (послуг, робіт) не перевищує 1 мільйон гривень.

Відповідно до умови задачі, обсяг робіт складає 40000 грн на рік, що очевидно не перевищує встановленого ліміту. Отже, за цими критеріями, мале підприємство, яке надає послуги з автокорекції домашнього господарства, не має реєструватися як платник ПДВ.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Задача 1

Підприємство «Альфа» виробляє товари народного споживання. Загальний обсяг реалізованої продукції за договірними цінами за звітний період склав 150000 грн, з яких 50000 грн було експортовано. Протягом цього ж звітного періоду підприємство сплатило постачальникам 60000 грн за сировину за контрактними цінами, з яких 20000 грн було використано для виробництва експортної продукції, а решта – для виробництва продукції, що реалізується в Україні.

У попередньому звітному періоді компанія задекларувала 30000 грн товарів, які призначалися для експорту, але не були експортовані та продані в Україні. Крім того, у звітному періоді компанії А повернули бракований товар вартістю 40 тис. грн (контрактна ціна), який був реалізований в Україні та задекларований у попередньому звітному періоді; «Альфа» визначила суму ПДВ до сплати в бюджет у звітному періоді в розмірі 4 тис. грн. Перевірте правильність визначення цієї суми.

Задача 2

Підприємство «Спецтехніка» виробляє спортивний інвентар та товари для інвалідів. Загальний обсяг реалізованої продукції за

договірними цінами у звітному періоді склав 200 тис. грн, з них товари для інвалідів – 80 тис. грн. У цьому ж періоді Група сплатила постачальникам 90 тис. грн за сировину та витратні матеріали за договірними цінами, які були використані у виробництві спортивного обладнання та товарів для інвалідів. У попередньому звітному періоді Група реалізувала товари для інвалідів, які не входять до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів, на суму 20 тис. грн (ці товари були задекларовані як неоподатковувані). Крім того, у попередньому звітному періоді було задекларовано товарів на суму 40000 грн (договірна ціна), що не була сплачена покупцем, заборгованість була визнана безнадійною. Сума ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, була визначена підприємством у розмірі 1000 грн. Правильність цієї суми підтверджується тим, що в попередньому звітному періоді платник бажав зарахувати суму ПДВ у розмірі 2000 грн, визначену до відшкодування, в рахунок майбутніх платежів.

Задача 3

У березні підприємство реалізувало продукцію на 60 тис. грн за договірною ціною. У цьому ж місяці воно сплатило 30 тис. грн за сировину за договірною ціною, з яких 15 тис. грн було використано на ремонт бази відпочинку, яка обліковується на балансі підприємства. Сума ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, визначається підприємством у розмірі 6 тис. грн. Перевірте правильність визначення цієї суми.

Задача 4

Підприємство в серпні виготовило 100 холодильників, 60 холодильників було реалізовано за договірною ціною 800 грн за одиницю, 5 одиниць передано їдальні на баланс підприємства, 15 одиниць реалізовано працівникам підприємства за ціною 500 грн за одиницю (без ПДВ). Ціна одиниці товару – 500 грн, податкове зобов'язання за серпень

платник визначив у розмірі 11,6 тис. грн. Перевірте, будь ласка, правильність цієї суми.

Задача 5

Підприємство виробляє промислову продукцію та будує житло для військовослужбовців за рахунок коштів інвестора; у вересні загальний обсяг реалізації продукції за договірною ціною склав 100 тис. грн, експорт продукції – 30 тис. грн. Будівельно-монтажні роботи склали 40 тис. грн. У вересні було сплачено постачальникам 30 тис. грн придбаних матеріалів за договірними цінами, з яких 6 тис. грн використано на виробництво експортної продукції, а 10 тис. грн – на будівельно-монтажні роботи. У вересні було придбано основні засоби на суму 10 тис. грн, які були використані для виконання будівельно-монтажних робіт Підприємство визначило суму ПДВ до сплати в бюджет 8 тис. грн для перевірки. Перевірте правильність визначення цієї суми. Розрахуйте суму штрафів та пені у разі невідповідності та визначте загальну суму донарахувань до бюджету, враховуючи, що перевірка була проведена 5 листопада поточного року.

Задача 6

У квітні підприємство виготовило 100 одиниць продукції, з яких 70 одиниць було реалізовано, а 20 одиниць передано базі відпочинку, яка обліковується на балансі підприємства. Прибуток від реалізації склав 4200 грн. Виробнича рентабельність склала 20 %. Перевірте правильність цієї суми.

Задача 7

Перевірте правильність визначення суми акцизного збору на основі таких даних. Собівартість одного виробу становить 250 грн, а рентабельність виробництва одиниці продукції – 20 %.

Задача 8

На основі наведених нижче даних перевірте правильність розрахунку ПДВ з продажу. Підприємство виготовляє ювелірні вироби, собівартість одного виробу становить 500 грн, а рентабельність виробництва одного виробу – 20 %. У липні підприємство виготовило 100 виробів, з яких 70 було реалізовано, а 20 – сплачено як заробітну плату працівникам. Сума ПДВ була визначена в розмірі 10 768 грн.

Задача 9

У третьому кварталі поточного року акціонерне товариство (недержавна форма власності) визначило оподатковуваний прибуток у розмірі 550 тис. грн. Перевірте правильність визначення цієї суми, виходячи з таких даних.

Дохід від реалізації продукції – 400 000 грн + 80 000 грн ПДВ. Дохід від оренди – 100 000 грн + 20 000 грн ПДВ

Кредиторська заборгованість, за якою минув строк позовної давності – 40 000 грн.

Штрафні санкції за порушення договору – 30 тис. грн.

Емісійний дохід – 30 тис. грн

Дивіденди, отримані від інших платників – 20 000 грн.

У разі виявлення порушення розраховуються санкції та визначається загальна сума додаткових витрат бюджету, виходячи з того, що перевірка проводилася 1 листопада поточного року.

Задача 10

Підприємство є товариством з обмеженою відповідальністю, засновником якого є фізична особа. У вересні підприємство сплатило 10 000 дол. США (2 000 грн на особу) за навчання п'яти працівників, включаючи засновника. Ця сума була визнана у складі витрат. Підтвердіть,

будь ласка, правильність відображення витрат на навчання, враховуючи, що заробітна плата за третій квартал склала 120 000 грн.

Задача 11

Підприємства А та Б підписали договір оренди, згідно з яким А здає в оренду Б будівлю. Орендна плата становить 1440 грн на місяць (у тому числі ПДВ – 240 грн.). Оскільки приміщення, про яке йдеться, є частиною будівлі, орендодавець включає до витрат на оренду такі витрати (ці витрати відносяться на валові):

- орендна плата за приміщення – 782 грн;
- заробітна плата прибиральників – 120 грн;
- заробітна плата охоронців – 120 грн;
- податок на землю – 100 грн.

Всього витрат – 340 грн.

Прибуток (20 % від витрат) – 68 грн. Разом – 1200 грн. Податок на додану вартість – 240 грн.

Розбивка орендних платежів додається до звіту про виконання бізнес-плану.

Всю суму орендної плати підприємство Б віднесло на витрати.

Встановлено обґрунтованість дій відповідного підприємства.
Формулювання висновків.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

- 1 Управління податковими ризиками.
- 2 Методи бюджетного планування.
- 3 Сутність податкового прогнозування.
- 4 Податкова система та економічна політика держави.
- 5 Види та кількісне оцінювання податкових ризиків.

- 6 Методи і способи попередження та усунення податкових ризиків.
- 7 Податковий облік.
- 8 Облік платників податків.
- 9 Управління податковим боргом.
- 10 Планування та організація аудиту.
- 11 Вплив керівництва підприємства на результати та частоту проведення аудиторських перевірок.
- 12 Організація контролю за повнотою та своєчасністю сплати податку на прибуток.
- 13 Сутність податку на прибуток.
- 14 Досвід адміністрування податків у країнах Європи та США і можливості впровадження досвіду адміністрування податків у країнах Європи та США в Україні.
- 15 Порядок визначення та обліку великих платників податків.
- 16 Сутність особового рахунку платника податків та порядок його ведення.
- 17 Поняття штрафних санкцій та порядок їхнього нарахування.
- 18 Питання, пов'язані з застосуванням непрямих методів перевірки правильності нарахування ПДВ.
- 19 Контроль правильності оподаткування ПДВ при здійсненні імпортних та експортних операцій.
- 20 Перевірка правильності нарахування ПДВ при бартерних операціях.
- 21 Облік платників ПДВ.
- 22 Організація податкової роботи щодо наявності марок акцизного збору.
- 23 Реєстрація та облік постійних представництв нерезидентів України як платників податку на прибуток.
- 24 Облік неприбуткових підприємств.

25 Нормативно-правові акти як основа оподаткування.

26 Відповідальність платників податків як засіб боротьби з ухиленням від сплати податків.

27 Податкові системи розвинутих країн.

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ

Написання реферату є важливим етапом у засвоєнні положень навчальної дисципліни. Метою написання реферату є поглиблення, систематизація та закріплення теоретичних знань, а також вміння аналізувати та узагальнювати інформацію.

Як форма самостійного дослідження реферат є видом індивідуального творчого дослідження, в якому стисло висвітлюється сутність проблеми або надається наукова, порівняльна характеристика явища, категорії чи теорії. Крім того, і це найголовніше, в ньому формулюється власна позиція, оцінка та методи вирішення проблеми. У процесі підготовки необхідно зібрати та опрацювати матеріал з основної літератури (підручників та посібників), а також ознайомитися з додатковою літературою.

Основній частині реферату передують короткий план. Матеріал, що розкриває суть питання, має бути логічно структурований, проілюстрований та оформлений за встановленими правилами. Посилання на джерело правил і даних, використаних у роботі, є обов'язковим.

Назви складових частин роботи мають бути такими: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» та «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами.

Заголовки підрозділів друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Заголовки не використовуються. Якщо

заголовок складається з двох або більше речень, їх слід відокремлювати крапкою. Заголовки абзаців друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу на одному рядку з текстом.

Відстань між заголовками (крім заголовків абзаців) і текстом має становити один-два інтервали. Кожна складова частина роботи має починатися з нової сторінки. До обсягу всієї роботи не входять додатки, список використаних джерел, рисунки і таблиці, які займають цілу сторінку. Проте всі сторінки цих елементів роботи підлягають нумерації.

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць і рівнянь подається арабськими цифрами без знаку №. Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші нумерація сторінок не ставиться. Наступні сторінки нумеруються у правому верхньому куті сторінки без крапки після номера сторінки.

Наприкінці реферату слід навести список використаних джерел (близько 10 найменувань), які були використані при написанні роботи.

Обсяг тез – 15,0-20,0 сторінок тексту на папері формату А4. У друкованому варіанті текст обмежується 30 рядками по 68-70 знаків на сторінці. Тому зазвичай використовується шрифт Times New Roman розміром 14 і міжрядковим інтервалом 1,5. Якщо ви пишете текст від руки, обсяг роботи збільшується в 1,5-2,0 рази, залежно від індивідуальності тексту.

Текст роботи має бути надрукованим, залишаючи поля 30 мм зліва, 10 мм справа, 20 мм зверху і 20 мм знизу.

У межах академічних груп теми реферату не мають перетинатися.

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Оцінювання знань здобувачів заочної форми навчання на основі даних поточного контролю знань здійснюється за результатами виконання обов'язкових та вибіркових добровільних дисциплін.

Поточний контроль знань здійснюється у таких формах:

а) контроль систематичної та активної роботи здобувача на контактних заняттях. Оцінюється розв'язання здобувачем задач на практичних заняттях та його активна робота на практичних заняттях: доповнення питань, що розглядаються на контактному занятті, викладення власної точки зору, підготовка до дискусій, підготовка проблемного матеріалу тощо;

б) виконання модульної контрольної роботи. Максимальна кількість балів – 5;

в) презентація експертного оцінювання та результатів власного дослідження, перевірка самостійного дослідження за критичним оглядом літератури, переклад наукового матеріалу іноземного походження.

Усі бали, отримані здобувачем протягом семестру, підсумовуються викладачем (загальна сума не може перевищувати 50 балів здобувача).

Здобувачі можуть скласти іспити незалежно від кількості балів, набраних за результатами поточного контролю.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1 Теоретичні основи податкового менеджменту: поняття, об'єкти і суб'єкти управління та їхні взаємозв'язки. Навести приклади управлінських рішень у сфері оподаткування, які не відповідають об'єктивним закономірностям розвитку об'єкта управління.

- 2 Складові податкового менеджменту (схеми).
- 3 Взаємозв'язки складових податкового менеджменту: законотворча діяльність, консалтингові послуги, податковий облік, податкова оптимізація.
- 4 Взаємозв'язок складових податкового менеджменту: планування та прогнозування податкових надходжень, адміністрування податків, управління податковими зобов'язаннями.
- 5 Взаємозв'язок складових податкового менеджменту: законодавча діяльність та податковий менеджмент.
- 6 Податкове законодавство. Процедури застосування законодавства у сфері оподаткування.
- 7 Податкова консультація та наслідки її застосування.
- 8 Недоліки правового регулювання адміністрування податків.
- 9 Види відповідальності за порушення податкового законодавства, принципи застосування штрафних санкцій.
- 10 Фінансова відповідальність платників податків за порушення правил ведення бухгалтерського обліку.
- 11 Фінансова відповідальність за порушення правил подання та зберігання звітності.
- 12 Визначення контролюючим органом суми податкового зобов'язання та нарахування пені за несвоєчасну сплату податку.
- 13 Фінансові санкції за порушення порядку отримання та використання торгових патентів та за порушення правил застосування спрощеної системи оподаткування для фізичних осіб-підприємців.
- 14 Недоліки та вдосконалення фінансової відповідальності.
- 15 Адміністративна відповідальність платника податків.
- 16 Недоліки та напрями вдосконалення адміністративної відповідальності платників податків.
- 17 Органи управління у сфері оподаткування (схеми).

18 Національна податкова адміністрація України: структура організації, підпорядковані органи.

19 Завдання Державної податкової адміністрації України. Які завдання перетинаються з функціями податкових органів? Чим відрізняються завдання від функцій?

20 Інформаційно-аналітичне забезпечення податкових органів.

21 Функції вищого керівництва Державної податкової служби.

22 Функції вищого керівництва Державної податкової адміністрації, які не виконуються органами нижчого рівня.

23 Функції нижчої ланки Державної податкової адміністрації.

24 Функції нижчих ланок податкових органів, які не виконуються вищими ланками.

25 Права керівника податкового органу.

26 Права працівників податкового органу.

27 Права та обов'язки платників податків.

28 Обов'язки та відповідальність посадових осіб контролюючого органу.

29 Принципи обліку платників податків.

30 Етапи обліку платників податків, ряд дій на різних етапах обліку платників податків.

31 Реєстрація юридичних осіб як платників податків (схема).

32 Державна реєстрація фінансової інформації: поняття, мета підготовки, джерела формування інформаційних фондів, зміст інформації.

33 Реєстрація платників ПДВ: поняття реєстру, мета його створення, суб'єкти обов'язкової та добровільної реєстрації.

34 Порядок зняття з обліку юридичних осіб (платників податків).

35 Облік податкових надходжень.

36 Картки особових рахунків платників податків: зміст інформації, порядок зберігання.

- 37 Складові процесу (схеми) розрахунків з бюджетом.
- 38 Способи утримання, способи сплати податків, форми розрахунків з бюджетом.
- 39 Об'єкти нарахування та сплати податків в організації, що здійснює розрахунки з бюджетом.
- 40 Відстрочення податкового зобов'язання платників податків.
- 41 Розстрочення податкового зобов'язання платника податків.
- 42 Порядок корегування податкового зобов'язання.
- 43 Незалежні організації зі сплати податків в Україні.
- 44 Порядок оскарження дій податкових органів.
- 45 Поняття планування та прогнозування податкових надходжень. Фактори, що впливають на якість планування та прогнозування.
- 46 Порівняльна характеристика процесу планування та прогнозування податкових надходжень.
- 47 Прогнозування податкових надходжень: поняття, методи та вихідні макропоказники.
- 48 Загальна характеристика методів планування та прогнозування податкових надходжень.
- 49 Фактори, що впливають на якість планування та прогнозування податкових надходжень.
- 50 Поняття податкового боргу, його стан та види.
- 51 Джерела погашення податкового боргу.
- 52 Податкові повідомлення-рішення та податкові вимоги: зміст, підстави для застосування.
- 53 Штрафні санкції, порядок їхнього нарахування.
- 54 Примусове стягнення податкового боргу в Україні.
- 55 Податкова застава: поняття, випадки виникнення податкової застави, швидкість застосування.

56 Види операцій з активами, які потребують письмового погодження з податковими органами у випадку податкової застави. Процедура узгодження.

57 Припинення податкової застави.

58 Податкові керуючі, їхні повноваження.

59 Адміністративний арешт активів: поняття, види та випадки застосування.

60 Відмінності між умовним арештом активів та податковою заставою.

61 Як працює арешт активів, як його можна вдосконалити.

62 Чи можна вважати арешт активів примусовим способом стягнення податкової застави? Обґрунтуйте свою відповідь. Вкажіть на недоліки механізму арешту активів.

63 Чи можна вважати податкову заставу засобом примусового стягнення податкового боргу? Обґрунтуйте свою відповідь. Недоліки механізму застосування податкової застави в Україні.

64 Чи можна вважати податкову заставу та адміністративний арешт активів засобами забезпечення виконання податкових зобов'язань? Будь ласка, обґрунтуйте свою відповідь.

65 Порівняльна характеристика справ про податкову заставу та арешт активів.

66 Продаж активів (схема).

67 Продаж активів: процедури оцінювання активів, розкриття інформації та розрахунки з бюджетом за результатами продажу.

68 Безнадійні податкові зобов'язання, процедури їхнього списання.

69 Податкові ризики: поняття, суб'єкти, об'єкти та спірні питання.

70 Джерела податкових ризиків (схеми).

71 Види податкових ризиків та їхня характеристика. Навіщо класифікувати податкові ризики за об'єктами ризику?

- 72 Джерела податкових ризиків. Характеристика кожної групи джерел.
- 73 Кількісна оцінка податкових ризиків.
- 74 Управління податковими ризиками.
- 75 Сутність та зміст податкового менеджменту.
- 76 Порівняйте визначення понять «менеджмент», «фінансовий менеджмент» та «податковий менеджмент».
- 77 Функції податкового менеджменту.
- 78 Методи документального контролю.
- 79 Фактичні методи контролю, їхні характеристика та застосування.
- 80 Специфічні принципи податкового менеджменту (перерахувати всі та описати п'ять на вибір здобувача).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
- 2 Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
- 3 Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.10 р. № 2464-VI. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
- 4 Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: затв. наказом МФУ від 20.04.2015 р. № 469. URL : [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
- 5 Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: [http:// www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).
- 6 Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua).
- 7 Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua).

8 Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL : <http://www.me.gov.ua>.

9 Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua>.

10 Офіційний сайт Аудиторської палати України. URL: <http://www.apu.com.ua>.

11 Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://www.sfs.gov.ua>.

12 Офіційний сайт Пенсійного фонду України. URL: <http://www.pfu.ua>.

13 Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua>.

14 Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

15 Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.

16 Спеціалізований інформаційно-аналітичний ресурс для бухгалтерів, аудиторів. URL: <http://www.ukr.buhgalter.com.ua>.

17 Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL : <http://www.mon.gov.ua>.

18 Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». URL : <http://www.nau.ua>.

19 Електронна версія газети «Баланс». URL: <http://www.balance.ua>.

20 Електронна версія газети «Все про бухгалтерський облік». URL : <http://www.vobu.com.ua>.

21 Офіційний сайт асоціації бухгалтерів і аудиторів. URL: <http://www.uasa.org>.

22 Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

до практичних занять

з дисципліни

«ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Відповідальний за випуск Карачарова К. А.

Підписано до друку 04.06.2024 р.

Умовн. друк. арк. 2,0. Тираж . Замовлення № .

Видавець та виготовлювач Український державний університет залізничного
транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха,7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018